

KFIR

Klagenemnda for industrielle rettigheter

AVGJØRELSE

Sak: 25/00067
Dato: 25. mars 2026

Klager: Mood Harvest AS
Representert ved: Bryn Aarflot AS

Klagenemnda for industrielle rettigheter sammensatt av følgende utvalg:

Sarah Wennberg Svendsen, Kenneth Moe Sjøvold og Tom Kristensen

har kommet fram til følgende

AVGJØRELSE

1 Kort fremstilling av saken:

- 2 Saken gjelder klage på Patentstyrets avgjørelse av 3. juni 2025, hvor patentsøknad nr. 20210868 ble avslått på grunn av manglende støtte i søknadens basisdokumenter, jf. patentloven § 13.
- 3 Patentsøknaden har søknadsdag 5. juli 2021.
- 4 Patentsøknaden har tittelen «Produksjonsutstyr og anlegg for encellede mikroorganismer, mikroorganisme-samfunn, flercellede plante- og dyreceller og akvatiske organismer». Den tekniske løsningen gjelder en bioreaktor og et produksjonsanlegg for fremstilling av biologisk materiale.
- 5 Patentstyrets avslag baserer seg på kravsettet som endret den 11. april 2025. Patentkravene i dette kravsettet består av 2 selvstendige krav og 18 uselvstendige krav. De selvstendige patentkravene lyder slik:
 1. Bioreaktor for kultivering og produksjon av encellede mikroorganismer og mikroorganismesamfunn samt flercellede akvatiske plante- og dyreorganismer, karakterisert ved at bioreaktoren har minst et rom for proliferasjon av encellede mikroorganismer, mikroorganismesamfunn, flercellede akvatiske planter og dyr, hvilket rom er i kommunikasjon med transportinnretninger (23) for å kultivere, transportere og høste nevnte mikroorganismer eller akvatiske organismer, hvor rommet for proliferasjon kan danne en rørsøyfe (21), og en kjedetransportør er anbrakt innvendig i rørsøyfen (21), hvor kjedetransportøren omfatter transportplater i form av disker (26), hvor diskene (26) er utstyrt med en eller flere av;
 - disker med sensorteknologi som måler pH, temperatur, algekonsentrasjon, linket til et styringssystem som justerer hastigheten på kjedetransportøren og lysspekter,
 - disker med ulike typer filter for fordeling og høsting av alger,
 - disker med lys med ulike lysspektre og kan skues av og på,
 - disker med batteri,- disker med batteri innvendig hvor batteriene lades kontinuerlig ved for eksempel induksjon eller annen type kjente energioverføringsmetoder med eller uten bruk av batteri,
 - disker med segregerte volumer, lommer/nett for å fange gasser, alger
 - disker med kjøle og eller varmeegenskaper,
 - disker som har innebygde propeller som kan rotere og med det skape sirkulasjon av mediet innvendig i rør slik at man får mindre CO₂-bobler som blander seg lettere i væske.

13. Anvendelse av bioreaktoren ifølge ett av de foregående krav, for kultivering av mikroorganismer for fremstilling av en eller flere typer en-celleprotein i kombinasjon med akvatiske organismer.

- 6 Klage på Patentstyrets avgjørelse kom inn 31. juli 2025. Klagen ble oversendt til Klagenemnda for videre behandling den 5. september 2025.

7 Grunnene for Patentstyrets vedtak er oppsummert som følger:

- De endrede dokumentene av 11. april 2025 oppfyller ikke vilkårene i patentloven § 13.
- Trekket «rommet for proliferasjon kan danne en rørsøyfe» i nåværende selvstendige krav 1, har ikke grunnlag i søknadens basisdokumenter. Basisdokumentene har grunnlag for «rom for proliferasjon» og «proliferasjonsrom» i krav 7 og 8. Basisdokumentene har også grunnlag for en «rørsøyfe» gjennom hele beskrivelsen, men basisdokumentene verken viser eller danner entydig grunnlag for at «rommet for proliferasjon kan danne en rørsøyfe», altså de to trekkene i sammenheng.
- Endringen av beskrivelsen, at «fig. 7 viser en prinsippskisse av en reaktor med grenrør», har ikke grunnlag i basisdokumentene. Det fremkommer av basisdokumentets beskrivelse side 8 første avsnitt at både fermenteringsreaktoren og bioreaktoren omfatter grenrør, men det kommer ikke frem at utforming av grenrør er lik for begge typer, slik det nødvendigvis må være hvis figur 7 skal forstås å vise en generalisert «reaktor» istedenfor en fermenteringsreaktor spesifikt. Figur 7 i basisdokumentet viser en fermenteringsreaktor med grenrør (side 16 linje 33-35 og side 9 linje 17). Endringen til at figur 7 viser en «reaktor» istedenfor en fermenteringsreaktor, medfører en generalisering som ikke direkte og utvetydig kan utledes fra grunnlaget søker har angitt, se også patentretningslinjene (pr.) del C, kap. VII, punkt 4.8.

8 Klager har for Klagenemnda i korte trekk gjort gjeldende:

- Endringene i krav og beskrivelse har klart og tydelig grunnlag i den opprinnelige søknaden, og er direkte forståelige for en fagperson basert på beskrivelsen og figurene, jf. patentloven § 13.
- Kombinasjonen mellom «rom for proliferasjon» og «rørsøyfe» fremgår direkte og entydig for en fagperson. Patentstyrets krav om eksplisitt sammenkobling i én setning går utover kravet i § 13, som tillater at grunnlaget kan utledes direkte og entydig av fagperson fra hele beskrivelsen, inkludert figurer og teknisk sammenheng.

- I basisdokumentene står det:

På side 11, femte avsnitt: «Her vil i tillegg væsken i lastetankene fungere som kjølemedium for å holde nede temperaturen i fermenterings- og bioreaktorsløyfene. For ekstra kjøleeffekt kan man i en utførelsesform ha en eller flere grenrør i nedre del av rørsloyfen for å få større varmeoverføringsareal som vist i figur 7».

På side 14, linje 5-7: «For å forhindre begroing på innsiden av rørene 21, sikre god omrøring, samt gi best mulig næring- og lyseksposering, er det i en utførelsesform tenkt å lede alger og næringsmedium innvendig i rørene 21 ved hjelp av en rørkjedetransportør»

På side 15, linje 7-12: «Løst jern er kjent å påvirke vekst av mikroalger positivt og diskene kan benyttes til å tilføre jern. Man kan i en utførelsesform se for seg å ha disker som inneholder jernsulfider og som kan avgi dette inne i proliferasjon enhetene. Fosfor og nitrat er også mineraler/næring som kan tenkes tilføres lokalt på denne måten for å opprettholde vekstforholdene dersom det er kritisk nødvendig for å opprettholde algeveksten,»

- Figur 5 og 6 viser rørsloyfer med disker (21) hvor mikroorganismer vokser og høstes – dette utgjør i praksis et rom for proliferasjon. I figur 5 er rørsloyfen 21 vist, samt at rommet for proliferasjon er i kommunikasjon med transportinnretninger 23.
- Teknisk fungerer rørsloyfen som et lukket miljø for vekst (proliferasjon), og det er dermed logisk og faglig grunnlag for å betrakte rørsloyfen som et proliferasjonsrom. Det er dermed klart for en fagperson at rørsloyfen implisitt fungerer som et rom for proliferasjon, hvilket utgjør et teknisk logisk og klart grunnlag for kombinasjonen «rommet for proliferasjon kan danne en rørsloyfe».
- Bioreaktorer og fermenteringsreaktorer kan ha identiske grenrør. Klager viser til:

Side 7, linje 29–32: «produksjonsenheten omfatter minst én fermenteringsreaktor og/eller minst én bioreaktor, begge med tilhørende grenrør»

Side 16, linje 21–23 og tekst til Figur 7: omtaler bruk av manifold/grenrør i nedre del av rørsloyfen.

- Det er naturlig og teknisk korrekt å generalisere betegnelsen til «reaktor» når figuren illustrerer bruken av grenrør i reaktorteknologi. Denne typen generalisering er akseptert så lenge den støttes av helheten i beskrivelsen, jf. patentretningslinjene del C, kap. VII, punkt 4.8.

9 Klagenemndas vurdering:

10 Klagenemnda er kommet til et annet resultat enn Patentstyret.

- 11 Sakens overordnede spørsmål er om den tekniske løsningen som følger av søknad nr. 20210868 (heretter kalt «patentsøknaden»), oppfyller patentlovens vilkår for patentering. Patenterbarhetsvilkårene er i det vesentlige sammenfallende med de som følger av Den europeiske patentkonvensjonen (EPC) av 5. oktober 1973. Norge ratifiserte konvensjonen i 2007, og patentloven er tilpasset dens materielle bestemmelser. Konvensjonen og praksis fra Den europeiske patentorganisasjonen (EPO) har derfor betydning ved tolkningen av patentlovens bestemmelser, jf. for eksempel Rt-2008-1555 Biomar avsnitt 34 og 51 og Rt-2009-1055 Donepezil avsnitt 26.

Endringer, jf. patentloven § 13

- 12 Etter patentloven § 13 må en søknad om patent ikke endres slik at det søkes patent på noe som ikke «fremgikk» av søknaden da den ble inngitt, det vil si søknadens basisdokumenter, jf. patentforskriften § 20 andre ledd. Søknadens basisdokumenter er beskrivelsen av oppfinnelsen med tilhørende tegninger og patentkrav, som leveres senest den dagen søknaden ble eller skal anses levert, jf. patentforskriften § 4. Vurderingstemaet er «om endringen entydig og utvetydig kan utledes fra søknaden», jf. flertallets syn i TOSLO-2017-159699, under overskriften «Ugyldighet grunnet ulovlige endringer – rettslige utgangspunkter». Dette innebærer at oppfinnelsen «må ha fremgått – i det minste implisitt – av basisdokumentene. Den må ligge innenfor det en fagperson kan slutte seg til på grunnlag av basisdokumentene, ved hjelp av fagets alminnelige kunnskap», jf. Stenvik, Patentrett (2020) side 80 – 81, med videre henvisninger.
- 13 Klagenemnda legger til grunn at fagpersonen i denne saken er en person med universitets- eller høyskoleutdanning innen bioteknologi, kjemiteknikk eller mikrobiologi, og som har praktisk erfaring med bioreaktorer i industriell sammenheng.
- 14 Etter Klagenemndas syn oppfyller patentsøknaden kravet i patentloven § 13. Klagenemnda har for det første kommet til at trekket «rommet for proliferasjon kan danne en rørsøyfe (21)» fremgikk av søknadens basisdokumenter. I kravet er det angitt at dette proliferasjonsrommet er en del av en bioreaktor.
- 15 Det er i basisdokumentenes beskrivelse på side 11 linje 26 angitt at figur 3b viser en bioreaktor, som kan være av typen fotobioreaktor. På figur 3b er selve bioreaktoren markert med angivelsen 12b, jf. basisdokumentets krav 1, som angir «bioreaktoren (12 a, b)». Etter Klagenemndas syn kjenner den aktuelle fagpersonen til vanlige måter å utforme bioreaktorer på, inkludert fotobioreaktorer. Fagpersonen kjenner til at en vanlig utforming av en fotobioreaktor kan bestå av gjennomsiktige sløyfer der det biologiske materialet utsettes for lys for at fotosyntese skal kunne skje, og at disse sløyfene dermed vil kunne betegnes som et «proliferasjonsrom», se også beskrivelsen side 13 linje 30 - 33. Etter Klagenemndas syn vil fagpersonen utlede av figur 3b at delen av figuren angitt som

12b viser en slik bioreaktor sett i profil. Fagpersonen vil på denne bakgrunn kunne utlede at bioreaktorens rom for proliferasjon «kan danne en rørsøyfe».

- 16 Klagenemnda har videre funnet støtte for endringen i basisdokumentenes figur 5, som viser en fotobioreaktor, jf. beskrivelsen side 13 linje 30. Figuren viser en rørsøyfe, og fagpersonen vil som nevnt kjenne til at det er vanlig at proliferasjonsrommet i fotobioreaktorer er utformet som rørsøyfer. Klagenemnda er enig med klager i at figur 5 og 6 viser rørsøyfer med disk (21) hvor mikroorganismer vokser og høstes, og at rørsøyfene vil forstås som lukkede miljøer for vekst, altså som rom for proliferasjon. Klagenemnda har etter dette kommet til at «rommet for proliferasjon kan danne en rørsøyfe (21)» kan utledes av søknadens basisdokumenter, og dermed er lovlig etter patentloven § 13.
- 17 Klagenemnda er videre kommet til at endringen av patentbeskrivelsen ved at det er angitt at «fig. 7 viser en prinsippskisse av en reaktor med grenrør» har støtte i søknadens basisdokumenter, jf. patentloven § 13.
- 18 I beskrivelsen er det angitt på side 11 linje 35 – 37 at væske fra lastetanker kan holde temperaturen nede i «fermenterings- og bioreaktorsøyfene». I den påfølgende setningen er det angitt at: «For ekstra kjøleeffekt kan man i en utførelsesform ha en eller flere grenrør i nedre del av rørsøyfen for å få større varmeoverføringsareal som vist i figur 7.». Figur 7 viser altså et grenrør som kan brukes for å øke kjøleeffekten, og som er ment for både fermenterings- og bioreaktorsøyfer. Beskrivelsen begrenser dermed ikke grenrøret i figur 7 til bruk med kun fermenteringsreaktorer. Klagenemnda viser her også til beskrivelsen side 8 linje 1 – 4, hvor det fremgår at både fermenteringsreaktorer og bioreaktorer kan omfatte grenrør. Patentstyrets oppfatning, at dersom figur 7 viser en generalisert reaktor med grenrør, så må nødvendigvis utformingen av grenrørene være identisk i de to reaktortypene, synes ikke å følge av beskrivelsen. På side 17, linje 1 – 3 angis det at «hver av grenene kan utstyres med egnet utstyr som pumper, ventiler, dyser, agitatorer osv.» Siden slikt utstyr ikke er vist i grenrørene i figur 7, er det åpenbart at figur 7 er ment som en skjematisk fremvisning av grenrørene, og at utformingen av dem i forskjellige utførelser kan være annerledes enn hva figuren viser.
- 19 Etter Klagenemndas syn fremgår det ikke en konkret reaktortype av figur 7, men en rørsøyfe med grenrør uten at selve reaktorutformingen vises. Slik Klagenemnda ser det begrenser dermed ikke selve figuren hvilken type reaktor det er støtte for i beskrivelsen. Fagpersonen vil være kjent med at bioreaktorer og fermenteringsreaktorer kan være nærmest identiske når det gjelder utforming. De to betegnelse angir ikke en eksakt utforming av reaktoren, men indikerer heller at reaktorene er ment for et ulike formål. «Fermenteringsreaktorer» brukes gjerne om reaktorer for dyrking av bakterier eller gjær, mens «bioreaktorer» i tillegg kan anvendes for dyrking av dyre- og planteceller. Selv om endringen i beskrivelsen fra «fermenteringsreaktor» til «reaktor» innebærer en språklig generalisering, så tilsier både patentkravene og de øvrige deler av beskrivelsen at oppfinnelsen knytter seg til en bioreaktor og en fermenteringsreaktor. Siden

patentbeskrivelsen gjennomgående omtaler en fermenteringsreaktor eller en bioreaktor, enten alene eller sammen, vil fagpersonen forstå angivelsen «reaktor» i figur 7 slik at det er tale om en fermenterings- eller bioreaktor, se eksempelvis beskrivelsen side 8 linje 2 og 35 – 36, og side 10 linje 6. Det er *meningsinnholdet* i søknaden som innlevert fagpersonen ser til, jf. Mikalsen, Patenter gyldighet, side 101. Både patentdokumentene lest i sammenheng og fagpersonens kunnskap tilsier at hen ikke vil innfortolke en annen type reaktor i denne sammenheng. Klagenemnda har på denne bakgrunn kommet til at det er støtte for angivelsen av at «fig. 7 viser en prinsippskisse av en reaktor med grenrør», jf. patentloven § 13.

- 20 På denne bakgrunn opphever Klagenemnda avgjørelsen til Patentstyret. Saken sendes tilbake til Patentstyret for videre søknadsbehandling.

Det avses slik

Slutning

1. Klagen tas til følge.
2. Saken sendes tilbake til Patentstyret for videre søknadsbehandling

Sarah Wennberg Svendsen
(sign.)

Kenneth Moe Sjøvold
(sign.)

Tom Kristensen
(sign.)